

מתיקות ועריבות התורה

סיפורים משלים ואגדות לשולחן שבת
זקת

במרוץ נגד הזמן!?

דברים לא טובים, וכל זה נזקף לרעתו גם לאחר מותו ה' ישמור..

ישנם כאלה אשר תורמים עבור מבנים של מוסדות תורה, והם נקראים על שמם והכל מהסיבה הזו שיהיה להם לזכות גם לאחר פטירתם..

ישנם כאלה אשר מוציאים ספרי הלכה ומוסר או כאלה אשר תומכים במוציאי ספרים אלו, ודברים אלו עושים פירות לנצח נצחים.

נכון שישנם כאלה אשר עושים זאת בשביל הכבוד וכו'.. אך על פי רוב האדם רוצה שתהיה לו לזכות ויעשה פירות גם לאחר מותו.

זו הסיבה לכך שכאשר האדם הולך לבית עולמו, מקורביו אומרים עליו דברים טובים ומחפשים נקודות מיוחדות אצלו שכן כל זה נזקף לזכותו של הנפטר שלומדים ממנו כיצד צריך להתנהל ולהתנהג בעולם הזה.

זו גם הסיבה לכך שאדם רוצה שיהיו לו ממשיכי דרכו והוא משתדל להוריש את השקפותיו לבניו ולתלמידיו אחריו..

על האדם לדעת, כדאי לו שכל רגע ורגע בחייו יהיה מנוצל בשביל אותו הזמן בו הוא כבר ייעשה חופשי מן המצוות, ולא יחכה לדקה התשעים שאז הוא כבר לא יוכל לפעול, לשנות ולעשות לעילוי נשמת עצמו כלום.

על כך נאמר באבות "איזהו חכם הרואה את הנולד" שכן כל אדם בסופו של דבר הולך לבית עולמו, ולכן ינצל את עתותיו לתורה מצוות ומעשים טובים שישקיע במקומות הנכונים בשביל להגדיל שכרו בעולם הבא..

שבת שלום ומבורך!!!

"ויקחו אליך פרה אדמה תמימה" [י"ט, ב]

מובא במדרש - אמר הקב"ה למשה רבנו לך אני מגלה את הטעמים במצוות פרה אדומה אבל לא לאחרים. לכן בכל פרה אדומה מערבבים מהאפר של הפרה אותה עשה משה רבנו, כיוון שרק משה רבנו ידע לעשות את אפר פרה אדומה עם כל הכוונות הראויות ולעולם היא נקראת על שמו.

זה מה שכתב רש"י - [ד"ה "ויקחו אליך"] "לעולם היא נקראת על שמך, פרה שעשה משה במדבר". הרי לנו שמה רבנו קיבל על כך בלעדיות והוא זה אשר יזכר ויישאר שמו לעד בתור אחד שעשה את אפר פרה אדומה. מצאנו זאת גם לגבי התורה הקדושה שהיא נקראת על שמו של משה רבנו "זכרו תורת משה עבדי".

המתבונן לעומק יראה שהאדם נמצא במרוץ נגד הזמן להשאיר לעצמו שם וחותרם כאן בעולם הזה, הסיבה לכך היא בשביל שירבו זכויותיו גם לאחר שהוא נפטר מן העולם. על אף שאין האדם מודע לכך, נפשו מרגישה בזה, כיוון שכך מוחו פועל ועובד ללא הפסקה בשביל להשאיר לעצמו חותם כאן בעולם הזה.

מסופר על אחד האדמו"רים שעמד להסתלק לבית עולמו, אמר הוא לתלמידיו "לא הייתי רוצה שתזכרו אותי כאדם צדיק וכאדם קדוש, שכן אני יודע שלא הייתי כזה. כמו כן אין רצוני שיזכרו אותי כאדם טוב שכן אני יודע על כמה דברים שלא עשיתי טוב, אך בדבר אחד רצוני שכן תזכרו אותי וזה שרציתי להיות טוב..."

הרי לנו שכל אדם רוצה שיזכרו ממנו דברים טובים ומועילים, והסיבה לכך היא משום שעל ידי שלומדים ממעשיו נוסף לו זכיות גם לאחר פטירתו, ומאידך האדם לא רוצה שייזכרו ממנו את הדברים הרעים לא רק בגלל שזה דבר רע אלא בגלל שיש מזה פירות לעולם הבא

בסייעתא דשמיא יצא לאור הספר שרבים ציפו לו:

"מתיקות ועריבות התורה" חלק ג'

השקפה ומוסר, סיפורים, משלים ואגדות, מידות וד"א

על המישה חומשי תורה ומועדים

עם פניני ה"אור החיים" הקדוש

ניתן להשיג כפ"ל: 052-7151420

וברשת חנויות "יפה נוף"

מתיקות ועריבות התורה – גם השקפה ומוסר וגם דרך לחיים!!

פניני "אור החיים" הקדוש

לרבינו הקדוש רבי חיים ב"ר משה בן עטר זיע"א

על ידו, הם עושים הברחה לטומאה הדבוקה באדם מחמת אדם המת. שאותה טומאה נדבקת באדם מחמת יניקת הקליפות הבאה בשל עוונותיו וחלאי האדם.

הרי לנו שלמרות שאין האדם רואה את הטומאה הנדבקת בו מחמת המת, הרי שהיא ודאי קיימת ועל ידי אפר פרה אדומה אותה טומאה בורחת ממנו. ולמרות שאין האדם רואה את הטומאה, ניתן להרגיש אותה שכן כאשר האדם טהור השגותיו גבוהות וגדולות בתורה הקדושה, אך כאשר יש עליו טומאה השגותיו הן מועטות מאוד. וכמו שאנו יודעים שבזמן שהיה בית המקדש קיים היו להם ידיעות מבהילות בתורה הקדושה ואותה תורה לצערנו נחסרה ונעלמה עד אשר יבוא משיח צדקנו במהרה בימינו אמן...

"ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על" [י"ט, ב']

מסביר ה"אור החיים" הקדוש – שעל ידי התבוננות בפרה אדומה יראה שכל סימניה מראים על הדינים. "אדמה" הוא סימן על תגבורת הדינים. "תמימה" שלא יהיה בה סימן שחור, ושתי שערות שחורות או לבנות פוסלות בה, ולא רק שערותיה פוסלות אותה אלא גם קרניה וטלפיה צריכים להיות אדומים. "אשר לא עלה עליה על" כי העל' ממתק את הדינים, גם שריפתה באש הוא בחינת הדינים.

ממשיך ה"אור החיים" הקדוש וכותב – שבהתקבצות כל הדינים האלו לאפר פרה – הפרה האדומה והאש הנשרפת

פניני האלשיך הקדוש

לרבינו הקדוש רבי משה ב"ר חיים אלשיך זיע"א

מאת הרב אלחנן ראובן שליט"א

ואח"כ המשיכו והעירו לומר "ולמה העליתונו ממצרים אל המקום הרע הזה" שגם העליה ממצרים למקום של מדבר לא הייתה ע"פ ה'. ובאו מתלוננים לומר כי בשלמא אם היו מתים במגפה "בגוע אחינו לפני ה'" שאז הייתה מיתתנו כפרתנו באופן שאחר המיתה היינו לפני ה' נקיים, שגיעה נאמר בצדיקים. אך כעת שהבאתם אותנו לכאן הוא כ"צינים פחים" שהוא ביד אדם ולא בידי שמים, וממילא הבאתם אותנו למיתה שאין בה מחילת חטא וסליחת עוון, אלא כאילו באנו מעצמנו לבקש המות. ולא רק זה אלא "אנחנו ובעירנו" דומים אנו בזה לבהמה שהולכת ללא שימת לב ומתה בחוסר דעת.

"וירב העם עם משה ויאמרו לאמר ולו גוענו בגוע אחינו לפני ה'." ולמה הבאתם את קהל ה' אל המדבר הזה למות שם אנחנו ובעירנו. ולמה העליתונו ממצרים להביא אותנו אל המקום הרע הזה לא מקום זרע..."

מסביר האלשיך הקדוש כי אדם גם אם יהיה לו טענה מכזבת ומכשפת הנחת גדולי עולם ובפרט משה ואהרן, יתבייש להעז פניו בבת אחת ומה גם אם בא להתפקד ולעקור כל דברי אותם גדולים. לכן בתחילה "ולמה הבאתם...אל המדבר הזה" החלו בטענה שגם אם ה' אמר להוציא את העם למדבר, לא ציווה למדבר הזה שהוא קשה ללא מים.

לשאלות דחופות בהלכה ניתן לפנות לרב אלחנן ראובן שליט"א
054-8502267 שעות המענה: בימים א' - ה' מהשעה 18:45 ועד 19:45.

פנינים ממה"ס "זרע שמשון" ו"תולדות שמשון"

חלק ד'

על - פרקי אבות

לרבינו הקדוש ר' שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני זיע"א

תיקנה והשלימה את תיקונה, אינה ראויה לזכות עד אשר תתקן את אותה נפש השנייה המגולגלת עמה. ועל כך נאמר בדברים [כ"ב, ג'] "לכל אבדת אחיך לא תוכל להתעלם". **זה מה ששאל ר' יוחנן** את תלמידיו לאחר שהאדם הגיע אל תיקונו הנפשית שהיא העיקרית, כיצד יתקן את הנפש השנייה המגולגלת עמו ולהתרחק מן הרע?

השיבו לו תלמידיו שהדרך הרעה היא ממש מכוונת כנגד הדרך הטובה זה השיתוף של הנשמות שכן אי אפשר ששתיהן ישתתפו יחד אלא אם כן הן תהינה מאותו שורש אחד או ששתיהן צריכות תיקון מצוה אחת.

עוד מסביר הרב – שצריך שכל התרי"ג מצוות לקיימם במחשבה בדיבור ובמעשה ולא די לאדם שיכוון לקיים את מצוות העשה דרך הטוב ומימילא יתקיים אף הסור מרע, אלא צריך הוא לכיוון למאוס ברע ולבחור בטוב.

לכן לאחר ששאל רבן יוחנן בן זכאי את תלמידיו איזו היא דרך טובה, חזר ושאל אותם על הדרך הרעה כדי שיכוונו להתרחק מן הרע כדי להשלים את תיקון נפשם בשלמות.

המשך אי"ה' בשבוע הבא....

"אמר להם, צאו וראו איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם. רבי אליעזר אומר, עין טובה. רבי יהושע אומר, חבר טוב. רבי יוסי אומר, שכן טוב. רבי שמעון אומר, הרואה את הנולד. רבי אלעזר אומר, לב טוב. אמר להם רואה אני את דברי רבי אלעזר בן ערך מדבריכם, שבכלל דבריו דבריכם אמר להם צאו וראו איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם. ר' אליעזר אומר, עין רעה. רבי יהושע אומר, חבר רע. ר' יוסי אומר, שכן רע. ר' שמעון אומר, הלוח ואינו משלם. אחד הלוח מן האדם, כלוח מן המקום ברוך הוא, שנאמר 'לוח רשע ולא ישלם, וצדיק חונן ונותן'. ר' אלעזר אומר, לב רע. אמר להם, רואה אני את דברי רבי אלעזר בן ערך מדבריכם, שבכלל דבריו דבריכם"

עוד כותב הרב פעמים כאשר יורדת הנשמה להיכנס אל תוך הטיפה ממנה הוא צריך להיוולד, היא פוגעת בנשמה אחרת שצריכה אף היא להתגלגל ואז הם משתתפות יחד, למרות שהנפש הראשונה היא העיקר של אותו הגוף, ולמרות שהיא

שערי הלכה

מאת הרב ינון ראובן שליט"א

הלכות בשר וחלב

באכילה, מ"מ נפק"מ בהוספת האיסור לדין חתיכה עצמה נעשית נבילה שאם נאסרה חתיכה זו משום בשר וחלב, ואח"כ נתערבה בחתיכות אחרות אז גם אם יש שישים כנגד החלב הבלוע בה, מ"מ עדיין אסור עד שיהיה שישים כנגד כל החתיכה משום שחתיכה עצמה נעשית נבילה, ולדעת רבינו אפרים זה שייך רק בבשר בחלב ולא בשאר איסורים, ששם מספיק שישים כנגד האיסור הבלוע בבשר. וכן נפק"מ לענין חתיכה הראויה להתכבד שאם נתערבה אפילו באלף לא בטלה מחמת חשיבותה, וזה שייך רק אם נאסור אותה מחמת עצמה משום בשר בחלב, אבל אם לא תאסר מחמת עצמה דהיינו משום בשר בחלב, אלא רק מחמת שנתערב בו איסור אף הוא עצמו אינו אסור, אין לו דין חתיכה הראויה להתכבד. עיי"ש. אך הט"ז והש"ך דחו דבריהם.

ג. בשר חיה או בשר עוף מותר לבשלו אפילו בחלב טהורה וכן מותר בהנאה, ואף באכילה אינו אסור מהתורה אלא מדרבנן (שו"ע ס' פז' ס' ג'), ש"ך (שם סק' ד'), דדעת השו"ע שבשר חיה ועוף אינו אסור באכילה אפילו דרך בישול אלא מדרבנן, ומותר בבישול ובהנאה לגמרי. ושלא כדעת הרש"ל והב"ח (שם) שנתלו בדברי מהרא"י והתוס', ופסקו שבשר חיה ועוף בחלב דאורייתא ואסרו אותם בבישול והנאה. וע"ע ברמב"ם (סוף פ' ב' מה' ממרים) שהאומר בשר עוף בחלב אסור מן התורה עובר בכל תוספי, עיי"ש.

א. אע"פ שכתוב בתורה "לא תבשל גדי בחלב אימו", מ"מ כל בשר בהמה בכלל איסור בשר וחלב, ובכללם שור, שה ועז. וגדי שכתוב בתורה הוא לאו דווקא, וכן באיסור חלב לא שנא חלב אימו או חלב אם אחרת, אלא שדיבר הכתוב בהווה (טושו"ע ס' פז' סב'').

ב. איסור בשר וחלב (בישול, אכילה, הנאה) נוהג רק בבשר בהמה טהורה עם חלב בהמה טהורה, אבל כאשר יש רק אחד מהם, בשר בהמה טהורה עם חלב טמאה, או בשר בהמה טמאה עם חלב בהמה טהורה, הם מותרים בבישול וכן בהנאה (טושו"ע ס' פז' סג') ובאכילה הם אסורים בלאו הכי משום בשר טמאה או חלב טמא, אך לא גזרו עליו חכמים באכילה עוד איסור נוסף של בשר וחלב, וגם לא היה להם עניין לאוסרו משום כב"ח, דרק בבשר עוף בחלב גזרו איסור בשר בחלב דאם יאכלוהו יבואו לאכול גם בשר בהמה בחלב, אבל כאן שאחד מהם טמא הבשר או החלב ובלא"ה אסור משום טמאה אין שום עניין לגזור עליו. כ"כ הב"י שם, הט"ז (סק' ב'), והש"ך (סק' ג'). וזה שלא כדעת הב"ח והדרישה שכתבו שחז"ל הוסיפו איסור בשר בחלב גם בבשר טמאה או חלב טמאה, אע"פ שבלא"ה אסור

מאמרי הזי"ל...

לך שהתקופה הסוערת ביותר בחייך היא החשובה ביותר, דווקא התקופה הקשה ביותר בחיים היא התקופה הגדולה והראויה לקנות בה שלימות רוחנית ולהיות בה מהעולים בהר' ולקום במקום קדשו. וכל מה שעובד לה' בעיתים ובמצבים הקשים ביותר, העבודה הזאת עולה יותר לרצון לפני אדון הכל, שתיקון הפגמים אצל האדם נעשה דווקא בתקופה הקשה ביותר.

[נתיבות שלום" חלק א עמ' רסט]

כותב האדמו"ר מסלונים זצ"ל בעיתים של חושך והסתור פנים, אות היא שיעודו ותפקידו לעבוד את השם יתברך דווקא מתוך חשכות ובשום אופן אחר לא יוכל למלא ייעודו אלא מתוך מצב זה. ודווקא התנאים והמצבים בהם הוא שרוי אלה הם האמצעים שרק על ידם יתקרב אל השי"ת וימלא חובתו בעולמו. כמו שאומר הבעש"ט זי"ע על הפסוק "חכמת המסכן בזויה" [קהלת ט'] דהיינו שחכמת המסכן שיכיר לדעת שבזויה - שבתוך מצבו השפל שוכן אתו הבורא יתברך. דע

נקודת מבט...

אך כאשר האדם יאמר לעצמו - מה אני ומה חיי שאני אבוא לתקן את העולמות, או שמא בגללי העולמות העליונים יתקלקלו. הרי שיצא מכך תקלה גם לו עצמו וגם לאחרים ומחלל את כבודו יתברך בקלקול מעשיו..

מתוך הספר "בשבילי נברא העולם"

ב"סדר היום" לחג השבועות מובא שכל אדם למרות שהוא קטן שבקטנים והדיוט שבהדיוטים עליו להחשיב להתגדל ולהתנשא בעיני עצמו ועליו לומר לעצמו אולי עוד יבוא על ידי לעשות את רצון ה' יתברך וכן נאמר בתענית "לעולם יעשה אדם עצמו כתלמיד חכם".

הלכה למעשה...

מאת הרב מנשה מורנו שליט"א

נמצא במצב שהוא "פנוי להובלה", דהיינו שיש באפשרותו לענות. אבל אם הוא עסוק בדברי תורה, אע"פ שרשאי לענות, מ"מ אינו חייב לענות, שטרדת לימודו פוטרנו. ולא יבא עניית אמן דרבנן וידחה לימוד דאורייתא (ר"ל שמחמת כן לא חייבוהו בכה"ג. ואע"פ שבא"א נשאר בצ"ע על דבריו. מ"מ מצאנו בשבט הלוי ח"ט, מג' שפסק בסכינא חריפא כשיטה זו, אע"פ שלא זכר שר את הא"א. ויש גם קצת סמך במשנ"ב ג', סקי"ב יג', וכ"ה בהליכות שלמה פ"ט ס"ו). ואף באופן זה כתב רמ"א (צ', יח') שלכתחילה לא ללמוד במקום בו מתפללים, שע"י זה ילמדו ממנו עמי הארץ להתבטל מהתפילה, שאינם יודעים שכבר התפלל. ולכן ההולך להתפלל בכותל המערבי או בשטיבלאך, ושומע קדיש או קדושה, אינו צריך לענות כל פעם אלא יענה רק על המינין שבו הוא מתפלל. וכן הדין בזמן בו הוא קורא תהילים או נושא איזו תפילה או בקשה מבורא עולם. אך אם שמע קדיש או ברכות בזמן שבא והולך, ולא התחיל עדיין להתפלל, חייב לענות עימהם.

כשאני לומד עם חברותא או מדבר עם חבר, ובסמוך מתפללים, האם חייב לענות אמן וקדיש?

חילוק גדול יש בין לומד עם חברותא למדבר עם חבריו. השו"ע פוסק (רטו"ב) השומע אחד מישראל מברך, חייב לענות אמן. וקל וחומר לגבי קדיש שצריך לרוץ לשומעו (שו"ע נו"א) ואין לדבר בשעת קדיש וקדושה, ואפילו להרהר בדברי תורה אסור בשעה שהחזן אומר קדיש וקדושה (משנ"ב נו' סק"א, קכה' סק"א, ומה"ט יקפיד שלא לקפל טלית ותפילין בשעת קדיש, משנ"ב כה' סק"ג, ואם התחיל בקיפול ותוך כדי כך התחילו קדיש, חייב לעצור לענות וכשיגיע החזן לדאמירן בעלמא ימשיך בקיפול, שמכאן ואילך אינו מעיקר הקדיש אלא מנהג בעלמא, כמבואר במשנ"ב סו' סק"ז) ואפילו יג' מידות של רחמים שהציבור אומרים יחד חשובים לדבר שבקדושה (שו"ע תקסה"ה). ובזוה"ק (רות) ביאר בדבר מדורי הרשעים בגיהינום שיש מדור מיוחד עבור מי שלא עונה אמן אחר המברך. אלא שכתב באשל אברהם (מבוטשטש בס' רטו') דכל דברים אלו אמורים כאשר אדם

